

Nguyễn Chánh Thi (1923 – 2007)

Tác Giả: Saigon Echo säu täm
Thứ Năm, 11 Tháng 11 Năm 2010 11:25

Nguyễn Chánh Thi (23 tháng 2 năm 1923 – 23 tháng 6 năm 2007) là cựu Trung tá äng Quân äc Việt Nam Cäng hòa, ngäi đäc täp chí Times gọi là "chuyên gia đäo chính"

Nguyễn Chánh Thi

TT Nguyễn Chánh Thi

Mäi sinh Huế, Đäi Nam

Mäi mät Lancaster, Pennsylvania, Hoa Kỳ

Thuäc Quân äc Việt Nam Cäng hòa

Näm täi ngũ 1940-1966

Cäp bäc Trung tá äng

Đän vä Lä đoàn Dù Việt Nam Cäng hòa

Sä đoàn 1 Bộ binh Việt Nam Cäng hòa

Quân đoàn I Việt Nam Cäng hòa

Chä huy Quân đäi Pháp

Quân đäi Quốc gia Việt Nam

Quân äc Việt Nam Cäng hòa

Nguyễn Chánh Thi (23 tháng 2 năm 1923 – 23 tháng 6 năm 2007) là cựu Trung tá Công Quân lực Việt Nam Cộng hòa, người đầu tiên chấp chí Times gọi là "chuyên gia đầu chính"[1], bởi ông đầu tiên xem là sĩ quan quân đội dính líu đến nhiệm vụ cuộc đầu chính và phần đầu chính nhất trong lịch sử tân thời của Việt Nam Cộng hòa.

Thân thế

Ông sinh ngày 23 tháng 2 năm 1923 tại thôn Vĩnh Đông, Huế, Việt Nam. Thân phụ ông là ông Nguyễn Chánh Tâm, một viên chức chính phủ cấp thấp trong chính quyền thuộc địa Pháp tại Đông Dương, từng tham gia quân đội Pháp trong Thế chiến II. Thân mẫu ông là bà Trần Thị Nây.[2]

Bối cảnh quân binh nghiệp

Theo truyền thống của cha, ông gia nhập quân đội Pháp năm 17 tuổi và đánh nhau với những người theo chủ nghĩa cộng sản do Hồ Chí Minh lãnh đầu đang truyền bá vào Việt Nam.[3]

Ngày 9 tháng 3 năm 1945, khi Nhật đầu chính Pháp, ông cùng nhiệm vụ binh sĩ trong quân đội Pháp bắt đầu đi. Tháng 8 năm đó, khi Việt Minh chấp chính quyền, ông đã đào thoát những người bị bắt du kích Việt Minh bắt giam tại Ba Tả, Quảng Ngãi. Mỗi đầu khi Pháp tái chiếm Đông Dương và tiến công lên Ba Tả, khi đó ông sợ hãi, ông trốn thoát và trở về chiếm đầu cho quân đội Pháp.

Ông đầu tiên tham gia khóa huấn luyện sĩ quan ở Đồi Đá nhằm bổ sung các sĩ quan người Việt cho quân đội Pháp và đầu tiên chuyển vào ngành kỹ thuật. Năm 1947, ông tốt nghiệp với cấp bậc Thiếu úy và đầu tiên của một đơn vị chiếm đầu, tham gia nhiệm vụ cuộc hành quân tại chiếm đầu của Bộ Chỉ huy. Tháng 6 năm 1951, ông giữ chức vụ Đồi đầu tiên của Commando số 1 của Tiểu đoàn Dù số 6 (6e Bataillon Commandos Parachutistes - 6e BCP), với cấp bậc Trung úy.

Cũng trong năm đó, ông đầu tiên đi vào lĩnh vực công nghiệp Ngõ lâm quân của Cục Công nghiệp Bộ Đầu. Ngày 22 tháng 3 năm 1954, ông đầu tiên phong cấp bậc Đồi úy, Đồi đầu tiên của Tiểu đoàn 2 Ngõ lâm quân. Không lâu sau đầu tiên thăng lên chức Tiểu đoàn trưởng.

Ông giữ vai trò chính trong Ngô Đình Diệm

Sau khi Ngô Đình Diệm với những người quy định Thế giới Công gia Việt Nam, ông thuộc nhóm sĩ quan công nghệ Thế giới. Sau cuộc đầu chính bắt thành của tướng Nguyễn Văn Hinh, ngày 23 tháng 4 năm 1955, ông đầu tiên Trung tá Công Lê Văn Thọ, khi đó là từng tham mưu trưởng Quân đội Công gia Việt Nam, đầu tiên làm Tiểu đoàn trưởng Tiểu đoàn 5 Kỹ thuật, với cấp bậc Thiếu tá. Tháng 5 năm 1955, ông là chủ huy trưởng cánh quân chính phủ tiến công quân Bình Xuyên ở khu vực công nghiệp Petrus Ký. Trong Chiến dịch Hoàng Diệm đầu tiên quân Bình Xuyên tại Riêng Sác, ông đầu tiên Thượng tá Diệm chủ đầu làm Chủ huy phó Liên đoàn Kỹ thuật, chủ huy 3 Tiểu đoàn 1, 5 và 6 Kỹ thuật tham gia chiếm đầu. Tháng 10 năm đó, Thế giới Diệm thúc đẩy nhân lực công nghiệp của dân ý, phần đầu tiên của Cục Công nghiệp Bộ Đầu, thành lập Việt Nam Cộng hòa. Ông đầu tiên thăng cấp Trung tá. Tháng 2 năm 1956, ông đầu tiên thăng cấp Đồi tá.

Ngày 1 tháng 9 năm 1956, ông được cử làm Chỉ huy trưởng Liên đoàn Nhảy dù, thay cho Chỉ huy trưởng là Đới tá Đới Cao Trí sang giữ chức Tổng trưởng Quân khu Vĩnh An thành lập (gồm các tỉnh Kon Tum, Pleiku, Phú Yên, Bình Định). Ngày 26 tháng 9 năm 1959 liên đoàn được nâng cấp và đổi danh thành Lữ đoàn Dù, ông trở thành Tổng trưởng đầu tiên của Lữ đoàn này.

Tuy rất được Tổng trưởng Diệm tin dùng, nhưng có lần tháp tùng Tổng trưởng viếng thăm Trung Hoa Dân quốc trong chức vụ Tùy viên quân sự, tuy nhiên, Đới tá Nguyễn Chánh Thi vẫn tận tâm với những bất mãn với chính quyền Tổng trưởng Diệm mà ông cho là gia đình trị và tham nhũng. Chính vì vậy, đầu năm 1960, ông tham gia nhóm các sĩ quan mưu toan đảo chính quân sự lật đổ chính phủ, gồm Trung tá Võ Văn Văn Đông, Thiệu tá Nguyễn Triệu Hào, Đới úy Phan Lạc Tuyên... Do có cấp bậc và chức vụ cao nhất, nên ông được cử làm người đứng đầu của nhóm.

Ngày 11 tháng 11 năm 1960, cuộc đảo chính quân sự nổ ra. Do lợi thế bất ngờ, quân đảo chính nhanh chóng làm chủ tình hình và kiểm soát một số vị trí quan trọng. Lực lượng chính của quân đảo chính gồm 3 tiểu đoàn dù cùng với một số đơn vị biệt động quân, thiêu giáp, do Trung tá Võ Văn Văn Đông trực tiếp chỉ huy đã tiến hành bao vây dinh Đới Lữ p.

Cuộc đảo chính có một số thành công bước đầu. Một số chính khách và đồng phái Đới lập cũng tuyên bố ủng hộ và tiếp hợp lực lượng chính trị ủng hộ đảo chính. Tuy nhiên, do thiếu chắc chắn, sự chênh lệch và thiếu mục đích rõ ràng nên quân đảo chính sớm lâm vào thế thất bại. Quân đảo chính không chiếm được đài phát thanh, không ngăn chặn các công nhân vào Sài Gòn, không cắt đứt đường điện thoại trong dinh, nên đó Tổng trưởng Diệm đã liên lạc được với các sĩ quan còn trung thành với chính phủ, đồng nghĩa tiếp hợp lực lượng đối phó đảo chính. Bên cạnh đó, lợi dụng sự dao động trong mặt trận của các chỉ huy, lật đổ chính phủ sang chế độ chính phủ, Tổng trưởng Diệm đã dùng các biện pháp trì hoãn để quân đội tiến vào giành lấy.

Ngày 12 tháng 11, lực lượng binh và thiêu giáp thuộc Sư đoàn 7 đóng ở Mỹ Tho do Đới tá Huỳnh Văn Cao Tổng trưởng cùng binh và pháo binh thuộc Sư đoàn 21 đóng ở Sa Đéc do Đới tá Trần Thiệu Khiêm Tổng trưởng và trung tá Bùi Đình Tổng trưởng phó kiêm tham mưu trưởng đã tiến vào Sài Gòn, giao tranh với quân đảo chính. Quân đảo chính nhanh chóng thất bại. Trung tá Võ Văn Văn Đông đã cố gắng liên lạc với Đới sĩ Hoa Kỳ Elbridge Durbrow để tìm sự ủng hộ, tuy nhiên Durbrow nhanh chóng nhận ra thế yếu của quân đảo chính và thoái lui. Đới tá Nguyễn Chánh Thi cùng với Trung tá Võ Văn Văn Đông, Thiệu tá Nguyễn Triệu Hào cùng máy bay và biệt Trung trưởng Thái Quang Hoàng, Tổng trưởng Quân khu Thủ đô, làm con tin và ép Thiệu tá Phan Phương Tiên làm phi công lái máy bay đào thoát sang Campuchia tận nơi[4]. Đới úy Phan Lạc Tuyên đào thoát bằng đường biển qua biên giới.

Sau khi kiểm soát được tình hình, Tổng trưởng Diệm đã trực tiếp nghiêm khắc với các chính khách và sĩ quan tham gia hoạt động ủng hộ đảo chính. Tuy nhiên, cuộc đảo chính cũng đánh đổ một mặt thế lực bảo hộ sự suy sụp của chính quyền Ngô Đình Diệm, khi họ không chỉ có kẻ thù là những người cộng sản mà còn có những người đồng cấp xem là đồng minh trong cuộc chiến tranh nội chiến.[5]

Lưu vong lần đầu tiên và trở về

Sau 3 năm l&#u vong t&#i Campuchia, ngày 5 tháng 11 năm 1963, ông v&# n&# c sau khi nh&# n đ&# c tin cu&# c đ&# o chính quân s&# l&# t đ&# t&# ng th&# ng Di&# m do các t&# ng lĩnh c&# m đ&# u đã thành công. Ông đ&# c ph&# c h&# i c&# p b&# c và đ&# c c&# làm T&# l&# nh phó Quân đoàn 1, Quân khu 1 cho Trung t&# ng Nguy&# n Khánh vào tháng 12 năm 1963.

Tuy đ&# c c&# gi&# ch&# c v&# T&# l&# nh phó quân đoàn, nh&# ng trên th&# c t&# ch&# là m&# t ch&# c v&# h&# u danh vô th&# c và không tr&# c t&# p c&# m quân. Đi&# u này đ&# n đ&# n vi&# c ngày 30 tháng 1 năm 1964, ông tham gia cu&# c "ch&# nh lý" c&# a t&# ng Nguy&# n Khánh và đ&# a t&# ng Nguy&# n Khánh lên c&# m quy&# n. Sau cu&# c "ch&# nh lý", ông đ&# c t&# ng Nguy&# n Khánh c&# làm T&# l&# nh S&# đoàn 1 B&# binh. Tháng 5 năm 1964, ông đ&# c thăng c&# p Chu&# n t&# ng, v&# a m&# i đ&# c t&# ng Nguy&# n Khánh đ&# t ra. Ba tháng sau, do vi&# c &# ng h&# Hi&# n ch&# ng Vũng Tàu, ông đ&# c t&# ng Khánh thăng Thi&# u t&# ng.

Ngày 13 tháng 9 năm 1964, m&# t cu&# c binh bi&# n do Trung t&# ng Đ&# ng Văn Đ&# c và Đ&# i tá Hu&# nh Văn T&# n c&# m đ&# u đã n&# ra, đ&# a l&# c l&# ng c&# a S&# đoàn 7 B&# binh v&# Sài Gòn, đ&# a yêu sách h&# b&# t&# ng Khánh, b&# y gi&# gi&# ch&# c Ch&# t&# ch H&# i đ&# ng Quân đ&# i Cách m&# ng. T&# ng Nguy&# n Khánh s&# h&# i, tr&# n vào B&# T&# ng tham m&# u r&# i lên máy bay đ&# tr&# n v&# Đà L&# t. Thi&# u t&# ng Nguy&# n Văn Thi&# u, lúc đó đang là Tham m&# u tr&# ng Liên quân t&# i B&# T&# ng tham m&# u, đã yêu c&# u t&# ng Nguy&# n Chánh Thi đem l&# c l&# ng S&# đoàn 1 gi&# i c&# u Sài Gòn. T&# ng Thi nh&# có s&# &# ng h&# c&# a các t&# l&# nh Nh&# y dù, Th&# y quân L&# c chi&# n và Không quân, nên đã nhanh chóng b&# c các l&# c l&# ng binh bi&# n ph&# i t&# b&# m&# c đích và rút lui. Nh&# công lao này, t&# ng Khánh đã b&# nhi&# m ông vào ch&# c v&# T&# l&# nh Quân đoàn 1, Quân khu 1 vào tháng 10 năm 1964.

Ngày 19 tháng 2 năm 1965, Thi&# u t&# ng Lâm Văn Phát , Đ&# i tá Ph&# m Ng&# c Th&# o ,Đ&# i tá Bùi Dzinhh và Trung tá Lê hoàng Thao l&# i đem quân và xe tăng vào chi&# m tr&# i Lê Văn Duy&# t, đài phát thanh Sài Gòn, b&# n B&# ch Đ&# ng và sân bay Tân S&# n Nh&# t, lũng b&# t t&# ng Nguy&# n Khánh. M&# t l&# n n&# a, t&# ng Khánh ph&# i đào thoát b&# ng máy bay ra Vũng Tàu. H&# i đ&# ng các t&# ng lĩnh đã c&# t&# ng Nguy&# n Chánh Thi làm T&# l&# nh Quân đoàn Gi&# i phóng Th&# đ&# , đ&# a quân v&# Sài Gòn đ&# ph&# n đ&# o chính. Đ&# c s&# &# ng h&# c&# a các t&# ng tr&# , ngày 20 tháng 2, t&# ng Thi nhanh chóng b&# c quân đ&# o chính rút lui, sau khi đ&# t th&# a thu&# n yêu c&# u Qu&# c tr&# ng Phan Kh&# c S&# u ra l&# nh gi&# i nhi&# m t&# ng Khánh, và ép t&# ng Khánh ph&# i xu&# t ngo&# i "tr&# b&# nh".

Vai trò trong Bi&# n đ&# ng mi&# n Trung 1966

Sau khi bu&# c t&# ng Khánh ph&# i l&# u vong, s&# tranh ch&# p quy&# n l&# c gi&# a các t&# ng tr&# không tuyên gi&# m mà l&# i càng tăng thêm. H&# i đ&# ng t&# ng lĩnh phân thành 4 nhóm Thi&# u (Nguy&# n Văn Thi&# u) - K&# (Nguy&# n Cao K&#) - Thi (Nguy&# n Chánh Thi) - Có (Nguy&# n H&# u Có). Do vai trò quan tr&# ng trong các cu&# c đ&# o chính và ph&# n đ&# o chính, t&# ng Thi b&# xem nh&# là m&# i nguy c&# làm n&# ra đ&# o chính quân s&# . Ba t&# ng còn l&# i h&# p s&# c đ&# ch&# ng đ&# i, c&# t&# ng K&# làm th&# lĩnh. S&# xung đ&# t này mãnh li&# t đ&# n m&# c nhà báo M&# Frances FitzGerald đã t&# ng ghi l&# i là "Các t&# ng lĩnh Vi&# t Nam C&# ng hòa c&# kháo nhau xem t&# ng K&# và t&# ng Thi ai đ&# o chính ai".[6]

Chính ph&# dân s&# c&# a th&# t&# ng Phan Huy Quát t&# ra b&# t l&# c tr&# c th&# i cu&# c. Ngày 11 tháng 6 năm 1965, th&# t&# ng Quát đã gi&# i tán chính ph&# và t&# ch&# c th&# t&# ng. Qu&# c tr&# ng Phan Kh&# c S&# u đã trao l&# i quy&# n hành cho H&# i đ&# ng t&# ng lĩnh. Ngay hôm đó, H&# i đ&# ng t&# ng lĩnh đã h&# p đ&# i s&# ch&# t&# a c&# a t&# ng Nguy&# n Văn Thi&# u đ&# ch&# n ra ng&# i lãnh đ&# o. S&# l&# a ch&# n đ&# c cân nh&# c gi&# a 2 t&# ng Nguy&# n Cao K&# và Nguy&# n Chánh Thi. Cu&# i cùng, ngày 19 tháng 6 năm

1965, t&#o ng Thi tuyên b&# r&#t lui kh&#i s&# tranh ch&# p v&# tr&# lãnh đ&# o v&# i t&# o ng K&#. Các t&# o ng lĩnh đ&# t ra &#y ban lãnh đ&# o Qu&# c gia, do Trung t&# o ng Nguy&# n Văn Thi&# u làm ch&# t&# ch, gi&# vai trò Qu&# c tr&# o ng. T&# o ng Nguy&# n Cao K&# đ&# c b&# u làm Ch&# t&# ch &#y ban Hành pháp Trung &# ng, gi&# vai trò Th&# t&# o ng cho t&# i khi t&# ch&# c b&# u c&#. Đ&# xoa đ&# u nh&# ng mâu thu&# n quy&# n l&# c, tháng 10 năm 1965, t&# o ng Nguy&# n Chánh Thi đ&# c thăng c&# p Trung t&# o ng và gi&# ch&# c v&# Đ&# i bi&# u chính ph&# t&# i Trung ph&# n.

Tuy nhiên, nh&# ng mâu thu&# n v&# n không th&# &# n th&# a. Qu&# n chúng nhân dân b&# t m&#n v&# i vi&# c các t&# o ng lĩnh tranh ch&# p quy&# n hành, liên ti&# p gây nhi&# u binh bi&# n, khi&# n cho tình hình Vi&# t Nam C&# ng hòa không ng&# ng b&# xáo tr&# n. L&# c l&# o ng Ph&# t giáo, v&# n t&# xem là l&# c l&# o ng chính đ&# y cao mâu thu&# n gi&# a qu&# n chúng v&# i chính ph&# Di&# m, gián ti&# p đ&# n đ&# n đ&# o chính 1963, l&# n n&# a n&# m vai trò lãnh đ&# o qu&# n chúng ch&# ng l&# i chính ph&# do các t&# o ng lĩnh l&# p nên, đòi h&# i thành l&# p Qu&# c h&# i L&# p hi&# n đ&# có Hi&# n pháp cho Mi&# n Nam Vi&# t Nam, thay cho Chính ph&# Quân nhân cai tr&# không có căn b&# n pháp lý là m&# m m&# ng bi&# n lo&# n nh&# t&# cu&# i năm 1963.[7]

T&# i mi&# n Trung, t&# o ng Thi đã có nh&# ng cáo bu&# c n&# y l&# a công khai v&# t&# tham nh&# ng cũng nh&# nh&# ng ch&# trích s&# đ&# c tài trong chính ph&# c&# a t&# o ng K&#. Phong trào Ph&# t giáo &# đầu cũng bùng n&# m&# nh h&# n h&# t do l&# c l&# o ng quân đ&# i c&# a Quân đoàn I do t&# o ng Thi ch&# huy đ&# đã không th&# c hi&# n các m&# nh l&# nh tr&# n áp phong trào Ph&# t giáo t&# chính ph&# trung &# ng đ&# a xu&# ng, là m&# t cách không chính th&# c ch&# ng l&# i quy&# n l&# c c&# a chính ph&# t&# o ng K&#.

Nh&# n đ&# nh t&# o ng Thi m&# t đ&# i th&# nguy hi&# m, t&# o ng K&# đã tìm cách liên k&# t v&# i nhi&# u t&# o ng lãnh đ&# gi&# i tr&# ch&# c v&# c&# a t&# o ng Thi. Phía Hoa K&# lúc đó &# ng h&# vi&# c t&# ng xu&# t t&# o ng Thi, vì ng&# i M&# xem ông là “t&# o ng n&# i lo&# n”, không tích c&# c ch&# ng C&# ng và còn t&# ra mu&# n nói chuy&# n th&# o ng th&# o v&# i B&# c Vi&# t[8]. N&# m đ&# c quan đ&# m này c&# a t&# ng th&# ng M&# Johnson, tháng 2 năm 1966, trong cu&# c h&# p c&# a H&# i đ&# ng t&# o ng lĩnh, t&# o ng K&# đã thuy&# t ph&# c các t&# o ng lĩnh trao quy&# n cho ông đ&# tr&# c xu&# t t&# o ng Thi và tr&# n áp cu&# c tranh đ&# u c&# a Ph&# t giáo.

T&# o ng Nguy&# n Chánh Thi

Ngày 10 tháng 3 năm 1966, t&# o ng K&# ra quy&# t đ&# nh cách ch&# c T&# l&# nh Quân đoàn I c&# a t&# o ng Thi v&# i lý do b&# t l&# c tr&# c phong trào đ&# u tranh c&# a Ph&# t giáo t&# i mi&# n Trung. Tuy nhiên, t&# o ng K&# ch&# th&# cho gi&# i truy&# n thông công b&# t&# o ng Thi t&# ch&# c vì lý do s&# c kh&# e. Ngay khi ra đ&# n Đà N&# ng đ&# bàn giao ch&# c v&#, ông b&# t&# o ng Nguy&# n H&# u Có, khi đó là Phó th&# t&# o ng kiêm T&# ng tr&# o ng Qu&# c phòng, ra l&# nh b&# t gi&# và đ&# a vào giam l&# ng t&# i Sài Gòn.

Vi&# c cách ch&# c t&# o ng Thi đã làm bùng n&# thêm ph&# n &# ng c&# a phong trào Ph&# t giáo mi&# n Trung. Ngày 12 tháng 3, Th&# o ng t&# a Thích Trí Quang v&# n đ&# ng Ph&# t t&# bi&# u tình &# Hu&# và Đà N&# ng, th&# m chí ki&# m soát các th&# xã trong ít ngày. Th&# o ng t&# a Thích Trí Quang cũng làm “r&#ng chuy&# n n&# c M&#” khi yêu c&# u M&# lo&# i b&# t&# o ng K&#. Các t&# o ng Tôn Th&# t Đ&#nh, r&# i Hu&# nh Văn Cao đ&# c c&# ra Hu&# đ&# thay ch&# c v&# c&# a t&# o ng Thi đ&# u b&# t l&# c, không th&# ki&# m soát đ&# c binh

sĩ Quân đoàn I.

Nh&#m gi&#m nh&# c&#ng th&#ng, ngày 16 tháng 3, t&#ng K&# đ&#ng ý đ&#a t&#ng Thi ra Đà N&#ng đ&# xoa d&#u qu&#n chúng. Tuy nhiên, khi v&#a ra đ&#n n&#i, t&#ng Thi đã có nh&#ng tuyên b&#ng theo phe tranh đ&#u. Ngày 17 tháng 3, t&#i Sài Gòn đ&#i s&# Hoa K&# Cabot Lodge đã có cu&#c g&#p v&#i th&#ng t&#a Thích Trí Quang. Các t&#ng Nguyễn Văn Thi&#u, Nguyễn Cao Kỳ cũng ti&#p xúc v&#i th&#ng t&#a Thích Tâm Châu. Các cu&#c ti&#p xúc đã đ&#t đ&#c th&#a thu&#n. Ngày 19 tháng 3, Vi&#n Hóa đ&#o Giáo h&#i Ph&#t giáo Vi&#t Nam Th&#ng nh&#t ra tuyên b&# không ch&#ng đ&#i chính ph&# mà ch&# đòi h&#i b&#u c&# và thành l&#p chính ph&# dân s&#.

Tuy nhiên, các cu&#c bi&#u tình v&#n ti&#p di&#n và tr&# nên h&#n lo&#n. Ngày 3 tháng 4, t&#ng K&# tuyên b&# là C&#ng s&#n đã xâm nh&#p vào các phong trào tranh đ&#u ở miền Trung và s&# dùng vũ l&#c đ&# tái l&#p an ninh. L&#i tuyên b&# này làm cho cu&#c đ&#u tranh bùng lên m&#nh m&#.

Tuy nhiên, chính ph&# t&#ng K&# đã có nh&#ng b&#c chu&#n b&# tr&#c đó. Khi i Ph&#t giáo b&# chia r&# khi Th&#ng t&#a Thích Tâm Châu tuyên b&# ở ng h&# chính ph&#, hình thành hai kh&#i ở n Quang, do th&#ng t&#a Thích Trí Quang lãnh đ&#o, và kh&#i Vĩnh Nghiêm, do th&#ng t&#a Thích Tâm Châu lãnh đ&#o. Do s&# chia r&# này hành đ&#ng tranh đ&#u của Ph&#t giáo không th&#ng nh&#t nh&# lúc năm 1963.

Ngày 14 tháng 5, t&#ng K&# đã cho 4.000 binh sĩ cùng vũ khí h&#ng n&#ng, do t&#ng Nguyễn Ngọc Loan ch&# huy, đ&#c các máy bay M&# chuyên ch&#, ra Đà N&#ng, dùng vũ l&#c tr&#n áp phong trào ly khai. Quân đ&#i nhanh chóng ki&#m soát Đà N&#ng, r&#i t&# đó ti&#n ra Huế. Phong trào ly khai nhanh chóng ch&#m d&#t. T&#ng Thi m&#t l&#n n&#a b&# đ&#a vào Sài Gòn. T&#ng Tôn Thất Đính cũng b&# b&#t gi&# và đ&#a vào ch&# xét x&#.

L&#n l&#u vong cu&#i cùng

Sau khi b&# đ&#a v&# Sài Gòn, ngày 27 tháng 5 năm 1966, quan nh&#ng ho&#t đ&#ng trung gian của Đ&#i s&# Lodge và t&#ng William Westmoreland, t&#ng K&# đã g&#p t&#ng Thi đ&# bàn v&# s&# ph&#n t&#ng Thi và t&#ng Đính. T&#ng K&# đã đ&#ng ý không đ&#a 2 t&#ng ra xét x&# ở tòa án binh v&#i t&#i danh ph&#n lo&#n, v&#i s&# b&#o đ&#m của ng&#i M&# s&# chu đáo và giúp ông ở n đ&#nh đ&#i s&#ng của gia đình ông trên đ&#t M&#. Ngày 14 tháng 7 năm 1966, hai t&#ng Thi - Đính b&# H&#i đ&#ng T&#ng lĩnh đ&#a ra k&# lu&#t v&#i quy&#t đ&#nh lo&#i ngũ vĩnh vi&#n của hai t&#ng ra kh&#i quân đ&#i và đ&#ng th&#i bu&#c t&#ng Nguyễn Chánh Thi l&#u vong ra n&#c ngoài.

Ngày 29 tháng 7 năm 1966, phát ngôn của chính ph&# tuyên b&# t&#ng Nguyễn Chánh Thi s&# r&#i Vi&#t Nam sang M&# đ&# "ch&#a b&#nh". Ngày 31 tháng 7, ông lên đ&#ng qua M&# ch&#a b&#nh "th&#i m&#i". Tr&#c khi đi, ông ném t&#t của huân chương đã đ&#c t&#ng, ch&# gi&# cái m&#n nh&# là k&# ni&#m cu&#i cùng của cu&#c đ&#i quân ngũ.

T&#i M&#, lúc đ&#u t&#ng Thi đ&#c nh&#n tr&# c&#p m&#t tháng 600 USD theo ch&# đ&# của m&#t trung t&#ng h&#i h&#u. Việc này b&# t&#ng K&# ch&# trích quy&#t li&#t v&#i lý do t&#ng Thi đã b&# lo&#i ngũ. Vì vậy, tr&# c&#p của t&#ng Thi b&# gi&#m xu&#ng ch&# còn 170 USD m&#t tháng.

Theo bài vi&#t của báo New York Times, trong nh&#ng năm s&#ng l&#u vong t&#i Hoa K&#, t&#ng Thi đã t&#ng làm nhi&#u ngh&#, nh&# b&#o v&# cho m&#t khách s&#n nh&# t&#i Los Angeles, và m&# m&#t ti&#m cà

Nguyễn Chánh Thi (1923 – 2007)

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m

Thứ Năm, 11 Tháng 11 Năm 2010 11:25

phê ò Arkansas.

Tháng 2 năm 1972, sau 6 năm sống ở đất Hoa Kỳ, Nguyễn Chánh Thi đã mua một suất vé nh&#m một hành khách dân số để trở về quê hương Việt Nam. Tuy nhiên, t&#ng Nguyễn Văn Thi&#u, khi đó đã là t&#ng trưởng, đã ra lệnh không cho cựu t&#ng để c&#t chân xuống phi trường Tân Sơn Nh&#t. Ông đành trở lại Hoa Kỳ mà không ngờ rằng đây là lần cuối cùng ông có thể nhìn lại quê hương Việt Nam.

Năm 1985, ông cho xuất bản hồi ký "M&#t trở lại tâm số" kể về cuộc đời mình. Tuy có tham gia một số hoạt động xã hội của các cựu binh Việt Nam Cộng hòa tại Hoa Kỳ, nhưng ông t&#ch&#i tham gia tất cả các phong trào và n&#ng vũ trang để chống lại chính phủ Việt Nam.

Ông qua đời lúc 6 giờ 42 phút chiều u th&# B&#y ngày 23 tháng 6 năm 2007 (giờ miền Đông Hoa Kỳ) tại Lancaster, Pennsylvania, thọ 85 tuổi.